

ผลของการใช้หุ่นแขนและหลอดเลือดจำลองต่อความสามารถในการเจาะเลือดและ
การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

The Effects of Using Arm Model and Imitated Blood Vessel on the Ability to
Perform Venous Puncture Procedure in Nursing Students of
Phrapokkiao Nursing College, Chanthaburi

นิตารัตน์ รววมวงษ์¹, มัณฑนา เหมชะญาติ², บุษยารัตน์ ลอยศักดิ์¹,

¹ ภาควิชาพื้นฐานการพยาบาลและบริหารวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

² ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวชศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี

บทคัดย่อ

การเจาะเลือดและการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำเป็นทักษะสำคัญ 1 ใน 8 ทักษะปฏิบัติการพยาบาลของการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้หุ่นแขนและหลอดเลือดจำลองต่อความสามารถในการให้การเจาะเลือดและการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี การวิจัยครั้งนี้ ใช้อุปกรณ์การสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากวัสดุที่ต้นทุนต่ำแต่มีประสิทธิภาพในการใช้ฝึกแทงเข็มซึ่งประกอบด้วย หุ่นแขนยางพาราของวิทยาลัย เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก จังหวัดนนทบุรี และหลอดเลือดจำลองที่เป็นท่ออย่างเล็กๆ ซึ่งมีความยืดหยุ่นพร้อมใส่สารละลายสีแดงคล้ายเลือดไว้ข้างใน ดำเนินการวิจัยโดยใช้อุปกรณ์ชุดดังกล่าวเป็นสื่อในการสอนในห้องปฏิบัติการพยาบาล ให้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2552 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินความมั่นใจในการแทงเข็มเข้าหลอดเลือดดำ และแบบตรวจสอบการปฏิบัติการเจาะเลือดและให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired *t*-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้หุ่นแขนและหลอดเลือดจำลองมีความมั่นใจในการเจาะเลือดและ ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำหลังจากการฝึกซ้อมมากกว่าก่อนการฝึกซ้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 8.85, p < 0.05$ และ $t = 15.35, p < 0.05$ ตามลำดับ)

2. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้หุ่นแขนและหลอดเลือดจำลองมีความสามารถในการเจาะเลือดทางหลอดเลือดดำอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.43, SD. = 0.41$) และความสามารถในการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.47, SD. = 0.39$)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สรุปได้ว่า การใช้หุ่นแขนและหลอดเลือดจำลอง ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลมีความมั่นใจและสามารถปฏิบัติการเจาะเลือดและให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำได้ ดังนั้น จึงควรนำใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนภาคทดลองก่อนการปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย

คำสำคัญ: การเรียนการสอน การเจาะเลือดและให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ นักศึกษาพยาบาล